

POSTANOWIENIE Z DNIA 14 CZERWCA 2005 R.

V KZ 21/05

W skrajnych wypadkach trudna sytuacja materialna, uniemożliwiająca stawienie się na rozprawie i udanie się do sądu w celu dowiedzenia się o treści orzeczenia, może być uznana za okoliczność usprawiedliwiającą przekroczenie terminu zawitego.

Przewodniczący: sędzia SN A. Siuchniński.

Sąd Najwyższy po rozpoznaniu na posiedzeniu, bez udziału stron, zażalenia Grzegorza T., skazanego prawomocnie za przestępstwo z art. 13 § 2 k.k. w zw. z art. 148 § 2 pkt. 4 k.k., na postanowienie o odmowie przywrócenia terminu do złożenia wniosku o doręczenie orzeczenia z dnia 17 marca 2005 r. wraz z uzasadnieniem w celu wniesienia kasacji (art. 524 § 1 zd. 2 k.p.k.), na podstawie art. 530 § 2 k.p.k.

postanowił u c h y l i ć zaskarżone postanowienie i sprawę, w kwestii przywrócenia terminu do złożenia wniosku o doręczenie orzeczenia z dnia 17 marca 2005 r. wraz z uzasadnieniem w celu wniesienia kasacji, p r z e k a z a ć Sądowi Apelacyjnemu w W. do ponownego rozpoznania.

U Z A S A D N I E N I E

Sąd Apelacyjny w W. postanowieniem z dnia 17 marca 2005 r., na podstawie art. 126 § 1 k.p.k., odmówił skazanemu przywrócenia terminu do

złożenia wniosku o doręczenie wyroku sądu odwoławczego z uzasadnieniem w celu wniesienia kasacji.

W uzasadnieniu wskazał, że przywrócenie terminu zawitego jest możliwe – w myśl art. 126 § 1 k.p.k. – tylko wówczas, gdy niedotrzymanie tego terminu nastąpiło z przyczyn od strony niezależnych, zaś skazany w swym wniosku nie wskazał żadnych okoliczności, które mogłyby świadczyć o zaistnieniu przeszkody uniemożliwiającej zachowanie terminu, o jakim mowa w art. 524 § 1 zd. 2 k.p.k.

Zażalenie na to postanowienie wniósł skazany Grzegorz T.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie jest zasadne.

Istotnie, w swoim wniosku skazany nie wskazał żadnych okoliczności, które mogłyby świadczyć o zaistnieniu przeszkody uniemożliwiającej zachowanie terminu. Jednak w zażaleniu podniósł, że na rozprawę odwoławczą nie stawił się z powodu braku możliwości materialnych, z tego samego powodu nie stawił się w sądzie, aby dowiedzieć się o treści zapadłego orzeczenia, zaś ze swym obrońcą nie miał możliwości nawiązania telefonicznego kontaktu z powodu zmiany przez niego numeru telefonu.

W tej sytuacji zachodzi potrzeba sprawdzenia podanych przez skazanego okoliczności i rozważenia czy istotnie można je uznać za niezależne od strony, w rozumieniu art. 126 k.p.k. W skrajnych wypadkach trudna sytuacja materialna uniemożliwiająca stawienie się na rozprawie i udanie się do sądu w celu dowiedzenia się o treści orzeczenia może być uznana za okoliczność usprawiedliwiającą przekroczenie terminu zawitego. Przed wszystkim jednak – na co należy zwrócić z urzędu uwagę – rodzi się w sprawie wątpliwość, czy do przekroczenia tego terminu nie doszło z winy obrońcy skazanego. Na rozprawie odwoławczej w imieniu obrońcy skazanego adw. Z., wystąpiła jako substytucyjny obrońca adw. K.R. Treść zażalenia skazanego zdaje się wskazywać, że ani ona ani adw. Z. nie powia-

domili skazanego o treści zapadłego orzeczenia sądu odwoławczego i nie uzgodnili dalszego postępowania w związku z tym orzeczeniem. Jest prawdą, że obrońca skazanego nie miał już obowiązku podejmowania na rzecz skazanego czynności procesowych z powodu prawomocności orzeczenia, ale niewątpliwie w ramach rzetelności obrończej powinien (pozwala na to art. 84 § 1 k.p.k.) nawiązać ze skazanym kontakt, powiadomić go o treści zapadłego orzeczenia i upewnić się co do tego, iż nie zamierza on wnieść kasacji, a w wypadku niemożności nawiązania ze skazanym kontaktu, złożyć wniosek w trybie art. 524 § 1 zd. 2 k.p.k. Powinność taka jawi się jako szczególnie oczywista w tej sprawie, gdy orzeczenie instancji odwoławczej radykalnie zmieniło na niekorzyść sytuację skazanego.

Okoliczności związane z tą ostatnią kwestią również powinny być sprawdzone oraz rozważone, dlatego Sąd Najwyższy orzekł o uchyleniu zaskarżonego postanowienia i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania, w toku którego należy nadto zbadać, kiedy i w jakich okolicznościach skazany dowiedział się jednak o treści niekorzystnego wyroku sądu odwoławczego, a to dla ustalenia czy zachowany został zawity termin określony w art. 126 § 1 k.p.k. oraz, ewentualnie, wyznaczyć skazanemu, w trybie art. 120 § 1 k.p.k., termin do usunięcia braków formalnych wniosku z dnia 14 kwietnia 2005 r. o przywrócenie terminu.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.